AZALPENAK

¿BAKIA...?

LAUAXETA

Bakia gora eta bera darabille, orain, España'ko erkaltzaliak. Len bide-gustijak onak ixaten ziran bakaldunaren aurka egiteko. ¡Ikasliak amaikatxu oporketa egin ebezan! Erritxiñelak ostera tiro-egin eutsoelako, zelako didarrak etziran entzun alde orotan. Umiai izkillubakaz urten eutsoelata idazliak eta izlarijak zeruraño ots-egin eben. Gaur barri ixilik duge gustijak Bilbao'n atzo erritiñelak gogor egin eben espatakaz. Txaide-ziar ikusi gendubazan ikasle gaxuak, arin arinka. Oporketa bat egin gura ixan eben, Madrid'erabaki daben irakastola bakarraren aurka. Baña ez eutsoen gobernadore jaunagana elduten be itxi. Batek baño geyagok oidalako golpiak artu ebazan.

Eta ardura barik danak. Pozik ezker tarrak, jatez be, len negarr egiten ebenak Legiaren bidetik ezta urten biar. Orretan gagoz. Baña len legezkua bazan oporketa, gaz eztirala notiñak neurtuten. Azkatasunaren ixenian matxinadea egin zan arren, asarria erakusteko, gaur be bidezkua ixango da. Emen barriz badakigu neurri bateazkatasun gustijen aurka duaz orain. Irakastola arazoetan argijen dakuskegu.

Baña ezta au bakarrik. Barcelona, Zaragoza eta Andalucia aldeko izparringi askotan irakurri dogu Jaime'ren il-gomutepena. "Rey de las Españas" jarri eutsoen beste eguneroko orreik be.

Eta nori muta galanta ezarri dautsoe? Bilbao'ko izparringijai bakarrik. Beste gustijai ezer be ez. Nun dago justizija? Edo danai eta bateri be ez. Baña gagozan ixilik. Odei ostian agertuko dalako argija...

Eruapen andija daukogu euzkotarrak, baña erkalak arerijo euki gura gauz. Eztaukogu zetan erkal orren aurka egin, ziyo danak eurek emoten dauskubez, baña. Lege-bidia itxi barik noraño juan biar dogun ikusik odogu. España'ko katolikubak ontzat artuten ezpadabe lagi-barri ori, euzkuak iñundik be ezin dogu onestu. Katoliku garan aldetik ezeze abertzaletasun aldetik be ez.

Areikaz eztaukogu ezelako lokirik. Aldunak emen daukeguz, zer itxaron geinke? Ezer be ez. Ezkertarrak Euzko Araudija ekarriko dauskubela? Ez. Geure eskubetan bakarrik dago. Lizarra'ko araudija gura ixan ezpadabe aldakuntzak euki dauzalako, beste orrek aldakuntza andijaguak daukoz guretzat. Uzkurtza gauzetan Madrid tarrak buru. Irakastole arazoetan eurek jaube. Lagi erabakijetan bardin. Zer geratuten yaku: ezer ez.

Abertzaliak gura indabe autarkijak lor tuko dauz araudi orrek. Oraindik ikusi biar dogu zelakua dan. Ixan dira euzkotar batzuk, araudi ori irakurri barik ontzat artu dabenak. Aldundi-ixunaen araudija ontzat artu eta len eurek aldundi orretatik iges egin?

Nor ulertu ete daikez erabaki orreik? Abertzaliak onestuteko araudi ori ezautu biar dogu, ez geure autarkija emon edozetarako. Madrid'en egin dabezan lagijak ikusi ezkeruan, zer geratuten yakoe erkijai? Bide edo mendijetzazko artu-emonak? Orreik eztaukoe garrantzi andirik. Aberri ta errijak izkuntzak, uzkurtzak eta lagi-erabakijak aldatuten dabez.

Mendijak gora-bera eztaukogu zaletasunik. Ezta aldi asko emeko abertzale dala diñoen bategaz itzketan nenguala, araudijetzat jardun genduban. Pozik eguan ezkertarren araudija zala-ta. —Baña irakastola gauzetan ezer eztaukube emoten, jardetsi neutson. —Ezta ardurarik be-erantzun eustan. Ori gora-bera araudijak bardin balijo dau. Garrantzi bako arazua dozu irakasteena.

Ikeratuta geratu nintzan au entzun nebanian. Eta abertzalia dan gixonak ori esan biar dabela. Ikusi biarko doguz oraindik. Itxadon dagigun, zer agertzen dan ikusteko. Gauza onik ez.

ERRIJETATIK

GALDAKANO

NEURE ADIZKIDE TA LAGUN BIJOTZEKO ENBEITA'TAR KEPA'RI

Gau eta egun, ordurik-ordu,
Bai-zatoz neure gogora
Diru gustijak baño geyago
Maite zaitudan "Txindorra".
Bijotzan barru-barrutik daukot
Egija esan biarra:
Zuk beti maite euzkerea ta
Geure aberri ederra.

Euzkotar danok bagiñatekez
Geure "Txindorra" lakuak
"Txindorra"-k zabal eukiko leukez
Begijak eta eguak.
Barriro diñot: danok bagiña
Papar-gorrija lakuak.
Egazkadaka kenduko geunkez
Euzkel-erriko lañuak.

"Txindor" zintzua sasi-artian
Zu beti egazkadaka,
Baña eguak ezin zabaldu,
Sasi-artian zagoz-ta.
Zeure kabian egon zaite ba
Alaitasunaz beteta,
Eguak laster zabaldukozuz,
Sasijok kendukoguz-ta.

Agur bijotzez egiten dautzut
Gaur "Txindor" abeslarija,
Urte asko dot lepuan-eta...
Laster da nire aldija.
Gaste-aldijan lez oraintxe be
Maite-maite dot egija,
Maite-maite dot euzkerea ta
Maite dot Euzkel-Errija.

LARRABEITI'TAR EUSTAKI.

MAÑARI

ERIJOTZA

Elizakuak artuta, igaro zan barikuan il zan Bizkarra'tar Miren Guruzne, Mañasko-errota'ko anderea; 74 ebazala. Obiraltzia, sapatu arratsaldian egin zan lagun askogaz; eta il-otoitzak astelen goizian egin ziran. Jaunak zeruan euki begi.

Sendijari atsekabian laguntzen dautsogu.

JUAN-ETORRI

Astelenian egon ziran emen Mentxaka'tar Elise anderea ta Garamendi'tar Itziar neskatilla begikua. Baita astelenian egon ziran Dolora'tar Koldobika ta Villanueva'tar Jakoba (Santiago) abade jaunak.

—Santurtze'tik etorri ziran Kapanaga'tar Bitor eta emaztia.

—Bidebijeta'tik, Bajineta'tar Amale neskatillia.

—Pobeña'tik, Perez'tar Epifani bere emazte ta umiakaz.

—Lutxana'tik, Magunazelaya'tar Masimiñe anderea.

—Emen aldi luzia igarota, astelenian Bilboratu zan Biñarte'tar Bitore neskatillia.

—Elorrio'n alditxu bat igarota aste onetan etxeratu da Oteiza'tar Ikerne (Bizi) neskatillia.

—Igandian egon zan emen Bilbao'tar Joseba Erramun'an alarguna.

GEIXORIK

Egunontan makalik aurkitzen dira Magunazelaya'tar Errofail eta Iturriza'tar Zelestin. Arin osatu.

Mañarikua'tar Karmele neskatilla, ille bi inguruan ankako miñaz makalik egonda gero, igaro zan astian etxetik urtetan asi zan. Poztuten gara.

URTSULE DEUNA

Eguartenian, Urtsule deuna'ren eguna dala-ta, erri onetan jai izango da; batez be neskatillen artian. Amarretan, meza nagusija berbaldi ta guzti; ta arratsaldian be eleizkizun ederra egingo da.

Baita, ekandu zarrari jarraiaz, tanboliñ soñuak be illuntzeñarte ots egingo dau.

MENDIZALE ERRIMIAK

Igaro dan astian etorri ziran belbi (auto) eder baten iru mendigoizale. Ta asto andi bi jatekoakaz ta abar ondo zamatuta aurrian zitubezala, Mugarra'ko landa ederrera igon ziran; an egun batzuk ira-ebatellen antzera igaroteko. Soñua ta "berrogeiko-liburua" be artu barik eruan ei-ebezan. Eta entzun dogunez, "gerri-artezak" ziran arren, ira ebaiten be zintzo egin eben.

"Lanik neketsubena be apur baten gozo".

SAGARRA

Aurten, igaz baño askozaz geijago dago. Aste onetan, basetxietakuak, igali gozo au etxeratzen diardue.

URKIOLA'N

Igandian Urkiola'n "Urrijena" ereisten yakon jaiya ospatu zan. Eguraldi euritsuba ta otza zan arren, jentia angoian polito batu zan. Arratiarretan be gitxi ez. Eleizia lagunez gonburu zala, eleizkizun ederrak egin ziran.

DURANGO'RA

Astartian Durango'n egin zan baserrigauzaen sariketara, emetik be ainbat lagun juan ziran. Sariketa begiko aretan gauza eder asko batu zan. Geuretzat baña, gauzarik begikuena erri-ganauak ikustia izan zan. ¡Areik bai zirala bei gorri ederrak! Eta txalak be, gorbeta dotoriak saman zitubezala, guri ta eder-ederrak.

Erri onetara be sari batzuk sartu ziran. Baña... sarituben artian, guztijak, aiñ pozik etziran etorri. Euretariko gizon batek (aldebarayetarra bera) sari-epaikarijetzaz onan iñoan: "Orrek gizonak, berbak andijak baña diru gitxi ematen juek; barriro juetia etxuek merezi...

BIZITEN ETORRI

Lengo astian etorri ziran Yurreta'tik "Munditoa" deritxon emeko basetxera biziten, Alberdi'tar Txomin eta emaztia. Amar mutil eta iru neska ekarri dabez; ta danak euroen umiak. Sendi ederra benetan! Errijari bete-aldi bat emon dautsoe. Ondo etorrijak.

MIREN ALABAK

Igaro dan igandian, zortziretako mezan geure batzarre ko Jaunartzia euki gendun. Eta arratsaldeko ardu-bijetan eleizkizuna. Neska askok Aita Santuaren asmuatzaz eta Aberrija'ren aldez ataitz egin eben.

MAÑARIKO.

BEDARONA

Egun batzuk igaroteko ustiaz etorrita nagon erri txiki-polit onetatik, asten naz idazkitu au egiten, aspaldi onetan, ainbat neskatilla idazle barri agertu diren pozera beronen bitartez eurok danok agurtuaz.

B.'tar Bingen eri.—Ainbat barre eginda nago Bingen zeuk atzoko idazkiyan argitaldu zenduzen barriyekaitik. ¡Bazara su bat! igandean gauza barregarri asko esan zenduzan ta emen deukazuz onetako guztiok adurretan zure itzaldiyak barriro non entzungo pozaz eta ondio be ekiñen ekiñaz inguna be eduzara baña orraitiño... zeuk be entzunbiko dozuz zeurik eta geiyago jorra noianean ba izparringiyatik ezin neike asi orretan, ba orrialde aso baten be eneukez ipiñiko esan biar deutsudazan gustiek.

On artun nire esker ugariyak Igandea'ko suzenpide guztiyekaitik eta agur Bilbo aldetik ikusiarte.

Igandean Ea'n edozerabat arpegi ezagun ikusi nebazan eta neskatillan artin Barainka'tar Donate bere lagun batzuekin (tamalez euren izenak ezdakidaz), baita Barainka'tar Lore bere ama eta etxeko guztiak dan danak abertzale zintzo eta bere benetakoak eta gero ainbat Bedaru'tar Ea'ko itzaldiyak entzuten etorrita egoazanak Alan ba neuk be ainbat lagun eta senide aurkitu nitun erri onetarantz etorteko.

Ya ba Ea'tar neskatillak zubek abertzalik zariena danok ond odakigun gauzea da baña... Igandean Bernedo jaunak esan entsuen lez erderia larregi erabilten dozuelako susmutsua daukat eta ¡ori ezta gero abertzale izatia! ¡"ni abertzalia naz", esan da bakarrik ezta ixaten gero! euzko gauza guztiyak maite ixanda baño, ba zubek, abertzaliak zariena uste dozuben guztiyetatik ¿zenbatek egiten ete dozube jantzan "tanbolin" soñuen?

Eneuke gure gauza onekaitik asarraturik banik ez deutsu bedaz esaten orretarako, ezpale ze gura neukelako ikusi zuben erriya lelengo mallan euzko gauza guztiyetan jarrita; ba igandean nik uste neban baño gaztelar usaiñ geiyagoaz auzkitu naben nik beti maite dodan Ea erri polita eta orrexek eraiten dostez onexek danok ipintera bere.

Parkatu ba danakaitik baña... ¿guzurrak ete dira gauza onek?

YOAN ETORRIYAK

Begoña'tik etorrita emen aurkitzen da Gabiola'tar Kasimire anderañua.

Illa onen azkanetan California alderantz joateko dagoz Barainka'tar Eukenio eta Aranburu'tar Imanol mutil gaztiak.

Baita etorri da Madrid aldetik Oñaederra txirrindulari entzutekuba laster barriro Zaragoza aldera yuteko uztiaz.

Pozik dabiz erri onetako baserritarrak eguraldi onak deukezala ta soloetako artoak etxerantz ekarten batzuk eta idak eta egurrak beste batzuk. Gaurko naikoa da ta urrengorarte.

ANA MARI.

ARETA ETA LLODIO artian etxia

Etxoñak bixi-irateko salgai dagoz, ur, argi, ducha garage ta gusti, bitxabalertzian. Egin-barrija oraindik.

EUZKADI'n itaundu.

ELANTXOBE

DEUN TERESE EGUNA

Guztiz ederra izan gendun benetan egun zoriontxuau. Amarretan izan zan jaupa nagusija erriko emakumiak abesturik "Cun Jubilo" meza ederra, eta guztiz ondo. Txonitza, euki eban erriko txaunburu jaunak, oso ederto azaldurik Deun Teresa'ren bizitza.

ESKONTZA

Bilbo'ko, Ama Begoña txadonean ezkondu ziran igazi dan astian erriko seme diran Galarza'tar Jon eta Basterretxea'tar Jone. Aita Ama bitxiak izan ziran, Merikaetxebarria'tar Erman eta Galarza'tar Miren Guruzne. Ezkon barrijok ezkonduta gero juan ziran Atzerrietako uri ederrenak ikusten. Zorijonak opa dautsudez zeuen bixitza barri orretan.

GEXORIK

Egunotan ogeratuta agertzen da Ormaolea'tar Joseba Andoni mutil laguna, baita bere arreba Miren Agurtzane oña zirrikatuta. Osatu zaiteze len bai len; ori da gure guraixena.

GEURE ARTIAN

Geure artian agurtu doguz Anzuriza'tar Andoni, eta Gogeaskoetxea'tar Joseba Mi ren eta Laurentzi anayak. Ondo etorriyak

EZKIOGA'RA

Bariku arratsaldian belbill bete notiñ izan geure erritik Ezkioga'ko Ama ikustera eta juan ziran guztijak arrituta etorri dira an ikusi dituen mirarijakiñ. ¿Zer jasoko ete da?

EA'KO MIRENTXU'RI

Atsegintxu benetan irakurri dodaz "Mirentxu", zeuk Ea'tik Bialdu dozu zan izpartzuak—¿nun egon zera oraiñ artian?— ekiñ aurrerantz polito eiten dozuz eta. Urrengo Ea'ra noyanian Deun Jon erromeri etan aurreskora etarako zaitut. ¿Eta nun dago Bedaruko Ana Mari?

OGOÑOPE.

ABADIÑO

Nere azkenengo idazkijan esaten neban gaur geitxuago idatziko nebala baña neure biotza itun dago gogoraturik igaro dan asteko jasoerakaz.

Aste itzala, aste illuna benetan; batez bere gure diputaduentzat eta erlejiñua ta euskal errija maite dogunentzat; baña samiñtasun onen pozgarritzat gogoratu biar gara Bikuña jaunak Zornotzan juan dan illian esan euskuzan berba onekaz: Aste Gurena edo Pasiño'ko Astearen atzean etorten dira Berbizkunde jaiak. Orregaitik ba jarraitu-dagun aurrera Berbizkunde jaiak. Orregaitik ba jarraitu dagun aurrera Berbizkunde jaiak etorri arte.

Badakizue aspaldi onetan garrantzi edo importantzija andiko gora berak dabilzazala Euskal errijarentzat; orregaitik ba ezta naikua igande ta jaietan EUZKADI irakurtia, ez; egunero irakurri biar dozube guztijok eta orretarako arpidedun edo (suscriptores) egin biar dozube baniz da-orren illera ezkero astija be guraña ixango dozube sut-onduan jezarri ta irakurteko.

Biarra guraña dogu aspaldi onetan baña osasuna be bai biarra egiteko bada bost illabete onetan ezta iñor il erri onetan bimilla ta geiago daukazan errijan. Jaunari eskarrak zer emon daukagu.

BESTE BAT.

ELGOIBAR

OSAKUNTZA

Arrillaga'tar Iñaki Mirena sendagilliak Eibar'ko bere osategi etxean, osakuntza bat egin dio, bere loiba Arrillaga'tar Alperda (Alfredo'ri).

IZPAR BELTZA

Jauna'ren besoetan il da 60 urte zituela Rekalde'tar Elizabete (Lekube'ren alarguna) (G. B.). Laguntzen diogu atzegabian.

ELEIZAKUAK

Artuta arkitzen dira Azpeitia'tar Joseba Etxeruri'kua, eta Osoro'tar Bitori gizona.

GEXORI'K

Ogeratuta argitzen da Unzueta'tar Mikel, alkate izana.

EZKONTZA

Gain uztertu dira txadon nagusian, Sol'tar Bingen eibartarra, Oria'tar Dominike neskatilliakin.

Zorionak.

AIXERIXA.

AULESTIA'TIK

¿ERKAL-BATZOKIJA AULESTIAN?

—Bai, Erkal-Batzokija Aulestia'n, igazi dan igandian beintzat, upielako erkal-ikurrintzar aundi bat etxe bateko txeingotik bera ezkegita ikusi geban-eta.

—Erkaldar barrijok ¿nunditarrak ete doguz?

—Ipar-Amerika'tik etorririkuak geyenak; ta enparaukuak barriz, ¡banaka bat bakarrik!, Montevideo ta Buenos Airesaldetik etorririkuak.

—Ipar-zur alde orreitatik etorrijak dirala esan dozunezkero naikua esan dozu ¿bai? ta, ixildu zaitez, erkalok, ba, zelako erkalak ixango diran, esan dozunagaz naikua esan dozu-ta.

Aintziña, Primo de Rivera'ren aldijan "Unión Patriótica'n" aurrerengo ibilli ziranak be orrixek dozuz, ba, ta gaur, erkalak agintzen dabela ikusi dabenian, oneikin aurrenengo dabixenak be eurak.

—¡Jakiña, ba! ¿"Amerikanuak" ixan da ¿nortzukin batuko dirala uste dozu, ba? ¿Euzkotarrakin? ¡Eztaukazu ames txarra! ¡Itxasua arantz eta onentz igaro daben gixonak euzkotarrakin batzeko baño "ilustradubaguak" dozuz, ba! Jaungoikua dagola-ta ziñistuten dabenakin ¿orreik batu? Olako lelokerijak ziñistuteko baño "mundu" geitxubako ikusita dozuz, ba, orreik. Beraz Erkal-Batzokiia Aulestia'n "Amerikanuak" zabaldu dabelako ez arritu, ba, adizkide, Jaungoiko bako lekubetan dauzanian, euren leku berezijan daukazuz orreiketa.

—Batzokijau Aulestia'n zabaldu dala jakiten dabenian orraiti, Españar Erkala pozik egongo da.

—Ixan leiteke, baña oneik emongo dautsen titijagaz erkal-ume jayoparritxubak eztau mamin aundirik jasoko; len erkiña ba-dau, ez bildurrik ixan, ezta geyau gixenduko-ta.

Primo de Rivera'gaz be esan dot, ba, aurrenengo ibilli zirala, ta bai-dakixube arek be zelako azkena ixan eban; gosiaren gosiagaz, il egin eben. Baita esan dautzubet "Unión Patriótica"-gaz batu zirala be; eta aregaz be bardin jaso zan; oneik titirik ezemotsielako, a be il egin zan.

Onein titija, araponaka dabillen titi galduba da, ba, beraz pitin bat edatia naikua ixaten da, edaten daben gustijak edenduta beriala ilteko.

—Orduban Erkal-Batzoki barrijori zabaldu dabenetarikorik Euzko-Alderdiratuterik ezta "komonidu".

—¡Aitatutia be!... Orreik, dagozan lekuban egoteko obak dira ¿bai? ta ¡geldi itxi orrei!, iñok jaramonik egin ezik, ¡berez jausiko dira-ta!

AULESTIAR BAT.

ERMUA

BATZOKIKO IRAKASTOLAK

Gar aundia dago emengo gastedian artian, (eta baita zartxuauen artian be) Batzokiko Bazkintza artezkariak eralduta datorren Astelenian asiko dan Irakastolara juateko. Juan dan egunetan asko eorri dira Batzkoira galdetzen ia noiz asten dan, eta esan biar dotsuet danori datorren Astelenian au da illa onen 19,an asiko dala Batzokiko areto nagusian, eta bertako orduak izango dirala Zortzi ta erdietatik, Amarretara, eta bertako Irakasliak onan banandukо dira:

Astelenian, Gabiola'tar Eukene
Martisenian, Leibar'tar Miren
Egubastenian, Erkixia'tar Enkarnación
Egubenian, Bengoetkea'tar Piedad
Barikuan Mantxobas'tar Urban

Goiko lau neskatillok dira Irakasliak (Maestrak) eta abertzale gogorrak, bestoa gure U. B. B.-ko lendakari zindo zindua. ¿Irakasle onek ikusita zeiñ gelditu biar dau bertara juan gabe? ia ba etorri danok bat batian emen alegiñe egingo dalako zeuri erakusten zeuk alegintzen bazarrie zerbait ikasten.

BATZORDEAK

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA
Etxien-gain diru arrtu-emotia
INTXAURRAGA'tarr P.
Bilbao-Bailen, 3-2'g. 11.685 Urrutizk

ZEANURI

BASA-MENDIAK

Mendiak gorri agerten dira, zugatzak orria dariola eta idek eldu diran ezkero. Ainbat burdi dabil mendi-orreitarantza euren negua eta ute guztueko azpigariten.

Gaztañek be... batu leikez, ze, elduta dagoazen izentaugarria da egun guztietan aurkitzen dirala zugatz orrein azpiak oso beterik. Banaka bat ganekoak artzean be asi da baña oraindiño gitxi!

¡¡E...UP ZELUDAK ARTU DOZUZ?

Ba, artu ez padozuz, bizkortu zeintikez, gaur, igandean asi ta bakotxeko txakur nausi bat geyago ordaindu bearko dozuz, yoan dan igandean iragarri eben moduen. ¡Emengo jentea bizkortuteko boltzeari ukututea lakorik ez dago?

ARGIN ETA ZURITZALLE LANAK

Amaituez doaz, geldi geldi baña, Andoni deunaren ermitatxoa eta Rotaetxe jaunaren ormea, ederto ipinten dabe baña bide zabal ori estututen da. Baita Arragiko baztter baten be etxe bat oso ederto ipinten dabe: ¡bearrizena be auki dau baña...!

Albakoko ikastolak noiz amaituteko dira?

DATORREN IGANDEKO ELEIZKIZUNAK

Eleiz-orrian iragarrita dagoan lez Kristo-erregearen jaya da, eta egun ori ospatuteko Apostoladukoak, koldobika'tarrak eta Mariaren alabak auko dabez euren jaunartze eta eleizkizunak.

Orain eguna laburra da eta ezin eskatu leike arratsalko eleizkizuna ordu bi terdietan ipiñi deiela? ¡Ze gazteak artegatu egingo dira eleizarako baño ez dukiela demporarik!

"ARRATIKO DEYA"

Illa onetakoa be oso mamitsu eta irakurgaria dator. Asieratik azkeeraño irakurri danok illeroko izparringitxo au, ze irakurriago eta atsegiñagoa izaten da ta.

BILBAO'KO EUZKO GASTEDIJA

Atsegingarria izan zan gurotzat irakurri genduanean zabaldu daa barriro erru bagako Euzko Gaztedian egonaz berau zarratuta egon dan artean buru eta antza barik berau dalako Euzko Abertzaetasunaren zuzendazia.

¡Mutillak!... Bilbora zoazien orduen ez etzera etorri berau ikusi barik, bada bertan artuko zatuzie besoak zabalik.

BATZOKIKO BAZKIDEARI (ZOIOARI)

Datorren igandean (25 garrenean) eukiko dabe euren batzarra era onetan. Arratsaldeko iruterdietan bokal guztiak eta lauretan bazkide edo sozio guztiak.

Etorri dan danok.

JOAN ETORRIAK

Altzuzteko auzuneko ikastolak ipiñi daizanik euretariko bata barria, bezanean agertu dira bertako irakaslak,

Arrankudiaga'tik etorrita emen izan Azkue'tar Erramon jauna.

Madrilera joan da egun batzuk emen igarota erro onetako seme eta osalari barri dan Zuluaga'tar Bingen jauna.

Burgos'era bere gudaritzea amaituteko ustez Ozerinjauregi'tar Ander.

¿Zer egingo ete laukie oneik gudariok Euzkadi Españan aurka zuzenduko balitiki.

GEXOAK

Euren gexoaldian oberatuez doiaz Errekagorri'tar Benite, Emaldi'tar Mikel osalari ikaslea eta erri onetako endore jaunaren emaztea.

ILLAK

Lengo aldian emon ebezan euren arimak Jaungoikuari, Gordoko auzuneko Mateok eta Ipizargo Sotera emakumeak. Atsekabean laguntzen deutsegu euren sendiari eta otoi bat arimen alde irakurle guztiok (oyan bego).

BILBILO'KAZ KONTUZ IBILI

Barazargo Aldatz beran ezin gelditu eben eguaztenian orrelako bilbel nausi bat 16 barrika orio ekazela, eta jo eben Beretxikortako beko etxea. Ain izan zan "golpe" aundia ze txarrikontea birrindi eta etxeari be ezin egin eutsen. Eroatallea osotxart aurkitzen zan eta ekarri eben osalariagana, baña jausi, eta ordu bi barru ilda egoan (G. B.), baña ez autortu barik lenago. ¡Gero abadeakaitik txarto esaten ibilten dira!

Bilbel au zan N. A. 2756 Iruña'ko "Transportes La Comercial" go etxekoa.

ARREGI'KO JON.

Bañeras

Lavabos, inodoros, bidets, duchas, etc.
Estévez Gomendiourrutia Hnos.
Colón de Larreátegui, 23.—T. 13.327.

ANDOAIN

Badaturkigu, aspaldian noiz iritxiko ote zan zai genduan zori oneko Euzko Gaztediaren zabalkunde eguna. Ingurutako erritatik notintza ugariak etorriko dirala gure belarrietaratu da, eta ¿Nola ez, jarri ditugun jaiak ikusita? Goizetik etorri aldezuten guziak, bi ikurrin eta Aretoaren Onespenerako, ondoren danok gure ikurrin oiez zabalik dituguda Jaupa Naguzira joateko. Abestuko da perosi'ren Bigarren Pontificalis, itzaldia egingo du itzaldia Aristimuño Jaunak. Ondoren Donostiko dantzariak neren dantza aldia egingo dute. Ordu batean Otoruntza. Iruterdietan itzaldia iztlariak izango dira Artetxe Zumarrakua euskeraz. Isusi, eta Leizaola Onekin gaur itz egin dute Madrillera eta berak agindu du etorriko dala itz aldia egitera. Etorri Leizaola jauna etorri, or goi alde ontan, egia esanda, jo egiten bazaitue ere guk etzaitugu bazterrera batako aiek baño (Democrasi eta Cultura) geiago degukako. ¡Erbestear abertzaliak! Etorri aldezuten guztiok, ez gelditu iñortxo ere igandean onera etorri gabe. Leizaola jaunari ar goi alde ortan egin diote atsekabe au ordañaz ongi etorri bero bat egin bear diogu azaldua gu berakin gaudela azkeneko asnasa eman arte Aberriagatik ala bear bada. Perosi'ren Jaupa ori abestun dakiten erbestear abertzaleai eskaten diegu egun ortan goizetik etortzen diran guztiak igo ditezela korura abestera. Ez dedilla iñortxo ere gueldituLeizaola'ri itzaldia entzutera etorri gabe.

BURUNTZA

(1) Berandu etorria.

BERMEO'TIK

ANTZERKI-JAIA

"Andoni Gastedija"-k ospatu daben antzerki jaia oso onuragarrizkoa izan da benetan. Asi orduan aretoa notintzaz be'erik agertzen zan geiyago ezien; a zan laguntza? atzenian etorri ziranak ezeben idoro orratz baten tokirik.

Ona emen aukeratu edo "presenta" daben antzerkixun izenak "Castigo de Dios" eta "Sorgin Etxe". Amayeran oso txalotuak ixan ziran antzezlariak eta bai zuzendariak.

ARRAINTZA

Aspaldijon asko mieztu da ega-luzia gure itxas-basterretan; lengo egunetan batzuk polito arrapaten izan dabe; baña onetan egunetan ezta arrapau ezer.

Olango ezereza ikusirik lurruntzi batzuk amabi ordu aterantz edo kanpora zabaldu diraz arrantzu ugarijago arrapau dabe.

Ondo oldoztu ezkero bide itzala da benetan onek lurruntzijak egiten dabena; arrisku andija daukie onek gizonak sasoi ontan ain kanpotik ibilteaz.

"URKIDI"

Urkidi'tar Julen, "Urkidi" euzkel idazle azkarra ta gure adizkide maiteak itxi gaituz beste zati baten.

Logroño alderantz juan da beren osasun makala zendatzen.

Ya lagun maitea, gastea zeran aldetik alegindu osasuna zendatzen. Nik biotz barrenetik opa dotsut osasun zendoa, ta etorri bear dan eran len-bait-len.

ARRANTZALE.

"LA TROYA"
Jerseys. -- Suweters. -- Pañuelos.
SAN FRANCISCO, 61

MUXIKA

IZPAR BALTZA

Elexakuak eta Doipuru onespena artuta Jaungoikuaren besoetan ill zan Kastrexana'tar Estepan, gaxorik luzero egon da (G. B.) Atsekabian lagun gayakez bere sendikoai.

GAXORIK

Enbeita'tar Kepa, bertsolari esaguna, gripegar edo ogeratuta aurkitzen da. Ainbat ariñen osatzia opa dautsogu.

IBILKUNDIA

Illa onen 18'an Urkiola'ra juatek dira bilbilletan emeko "Ariatza" auzonekua, Andoni Deunari, Euzkadi'ren zorion aldez otoi egiteko. Ondo egiña, ta eskatu bijotzez mundu guztiko bakia, baña, batez be Euskalerriko bake zorionekua.

AZKATASUNA.

AZPEITI

IZPAR BELTZAK. — Larache (Apirkan) guda-morrontzan zegoala il da gaznaren guda-morrontzan zegoala il da gaxotasun labur ta maltzur batek eramanda Lakute bazetxeko Aldalur'tar Joseba Koldobika (G. B.). Aren sendi, enparau ta aide guziai ta batez ere zanaren osaba dan azkoitiar euzkel-idazle "Kuku-erri"-ri damaiogu gure tamal agurrik biotz korrenak ta zuk irakurle otoi bat egizu errugabeko morrontzan zegon Joseba Koldobika'n gogo-aldez.

EMAKUMIEN ITZALDIA

Aurreko idazkietan nola euzkeraz ala gazteleraz-iragarri degunez, gaur igandez itzaldi aberkoyak izango ditugu "Euzkeltzaleak"-en biltoki'ko oreto politean. Itzaldi abek emakumientzako bakarrik dira ta gizonezkuak sarrerik ez dute izango.

Itzlariak berriz Etxabe'tar Miren ta Barrena'tar Arantxa andereño artean Jel-aria ereiten ainbeste landutzen diran zarauztar aberkideak.

Emakumeak, ezkonduak eta ezkongayak gaur guziok arratsaldeko eleizkizunen ondoren itzaldi abek entzutera juateko otoi dagizuet, zuen adimenak oraindik, askok beintzat-ez bai dezute zuen aberria nor dan ezagutzen ugasama daukazute amatzat eta.

Zuen begiak estaltzen duten zapi ori kendu bear dezute ta orretarako urbidu gaur Euzkeltzalien aretora ("Alhondayen" gañean) ta entzunik arretaz iztun trebeak esaten dituzten egin sakonak irarri ondo zeuen biotzetan ta oldozturikan ezagutuko dezute egia nork aldezten duen, "Viva España" dasatenak ala "Gora Euzkadi" diotenak.

Etorri azkoitiar, zeztuar, arruar zumatar ta beste errietako emakume liraiñok etorri aberri-maitasuna zer dan azpeitiarrai erakustera ta abetxan gogoak berotuta, abertzaletasunean sendotuta ia laister ikusten degun zuen errietan lez, gurean ere Emakume Abertzale Batza irasita, gai au bai da itzaldi oegaz lortu nai degun igalik gurenena.

Etorri bada ta aurretik eskerrak danaz kitzute emengo abertzale guztien izanean idazle trakets ta moldakaitz onek.

ERRIKO-EUZKO ABERTZALEAI

Euzko abertzale guziai dei dagiyogu ill onen 20'an asteartean. Euzkeltzaleak'en aretoan illunabarreko zortziretan [illegible] gun batzar orokarrera. Donostiko jai-aberkoyatza ta beste aberkoi-arazuatzaz diardatuteko nola bai dan otoi dagiogu etorri zaiteztela guziok ta aurrez jakin erazten dizuet batzar onetako pregoirik ez dala joko.

Etorri bada guziok.

KIROL.

"EL ENCANTO"
Jerseys. -- Suweters. -- Pañuelos.
BELOSTICALLE, 12

TXERU TA PELLO

—¡Ai dirubaren jasa! ¡Etxauk dirua lakoik! Nire betiko ametsa ori dok, diru askoren jaube ixatia. ¡Ai nor ixan diteken aberatsa-esaten eutson Pello'k bere adizkide Txeru'ri.

—Neuri-be-be, aberats ixatia atsegin ixango litzakidak-ba-ba-erantzun eutson Txeru'k.

Egun baten, bakaleme eder baten irudiz jantzirik agertu jaken Aberastasuna, itaun au zuzentzen eutsela:

—¿Aberaskuntzaren egarrija daukozube? Tira-ba, ez estutu, neuk aberastuko zaitubat bijok eta.

Eta onen bestegaz gixon beartzu bijak izugarrizko aberatasunetan sartu ziran.

—¡Au dok bixi zoragarrija ixango dodana emeti aurrerantz neure diru ederrokaz! ¡Bakalgeiak baño-be obeto bixiko nok-esaten eban Pellok poza eriola, bere burua dirudun ikustian.

Beinguan abindu eban jauregi ikusgarri bat jaso egioela; eizean zalea zala ta lurraldeak erozi ebazan eizarako gertatzeko; sei bilbil onenetaikogaz jaubetu zan, itxaso ta egako ibillerak atsegin ixaten yakozala ta beragandu ebazan itxaz-ontzi bikain bat eta egazkiña-be. Ugaritasun osuan bixi zan, bururatzen jakon gustija lortuaz, bere menpean ogei morroi ebazala. Berak egundo ezeren arduraik ezeban artzen; gogoratzen jakozan kastedaldi gustijok bete ta jolasketan diruak eralgitea, ori hai Onen biximodua etzan besterik: diru askuak galtzen euzan jokua ta ibillera barmenak, diru ta gorputz ondatzeko.

Txeru-be ondo bixi-zan ezeren egarririk baga eroso. Baña ez Pello'n antzera. Bere zeregiñak lagatzen eutsoenian uri aundijak ikustera-ta ibilten zan, da sarri bere adizkidiekaz jolastu ta kirolketan-be kusten zan.

Ganera Txeru aberatsa, irabaz pide batzubetan-be sartu zan. Lantoki batzuk jaso ebazan langilliai lana emoraz irabazi egiyen, beren sendijai jana zuzenduteko, eta era batera bere txinditzea geituteko. gustijau asko dala, etzan ezebe, beartzuen aldez egin oi ebazan errukizko egitaden orduban. Txiroai lagunduten eutsoen, gose ranai jaten emon, bildoxik ikusten ebazanak jantzi; agure ta umientzat gexo ta erruki-etxeak eratu euzan.

Aren in[illegible]uban ezegon txiroik, guztijak eutzen lotsea ta maite-be-maite eben. Jakintzaren adizkidea-be bazan da, ikastolak egiteko abindu eban, mutiko txiruai berak ordaintzen eutsezala ikastaroak osi gille, lantari ta abar atarateko.

Txeru ain zan ona ta esku zabala ze, izadi gustijaren onagaitik arduratzen zan, txindija eskuak betian zabaltz [illegible] ebala iñoren sari-gaitzak arindu bear baziran.

Ain maitagarri egin zan, bere errijan gixon-irudi bat jaso eutsoen. Arratsalde baten Pello'k esautzen Txeru'ri.

—¿Ez az gogaituten darabikan bixi-bidegatz bakuagaz? ¿Orduan zertako dozak eure dirubok?

—Ba, jolastu ondo bai, ta gero al dodan gustijai lagunduteko—erantzun eutson Txeru'k.

—¿Baña eure landola ta lantokijetako ingi ta lankai artean sartuta egotiai deitzen ete dautsok ba jolastea?

Buruauste orreik lagaizak aldebatere mutil, eta ikasi egik nire gandik. Dirua ixan ta zabaltzen eztakijana eztok tentel makala.

—Ik lar zabaltzen diñarduk ostera, era txarrian diru asko eralgijaz.

—Ez neukonian enajuan eralgiten, baña orain baiaukat eta ondo ibili naiten.

—Beste gauza batzugaz-be gogoratu beauke baña. Esaterako, ez uke astu bear